

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 113/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť

- Okresného stavebného bytového družstva Trebišov, Pribinova 2246/2, Trebišov, zastúpeného advokátkou JUDr. Valériou Vassovou, Pribinova 2246/2, Trebišov, a

- sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], 2. [REDACTED]
a [REDACTED], obaja [REDACTED], 3. [REDACTED],
[REDACTED], 4. [REDACTED], [REDACTED], 5. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], 6. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], 7. [REDACTED], [REDACTED], 8. [REDACTED],
[REDACTED], 9. [REDACTED], [REDACTED],
10. [REDACTED], [REDACTED], 11. [REDACTED], [REDACTED],
12. [REDACTED], [REDACTED], 13. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], 14. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED],
[REDACTED], 15. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED],
[REDACTED], 16. [REDACTED], [REDACTED], 17. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED],
18. [REDACTED], [REDACTED], 19. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], 20. [REDACTED], [REDACTED], 21. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], 22. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], 23. [REDACTED], [REDACTED], 24. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], 25. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], 26. [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED],

27. [REDACTED], [REDACTED], 28. [REDACTED] a [REDACTED]
[REDACTED], obaja [REDACTED], 29. [REDACTED] a [REDACTED],
obaja [REDACTED], 30. [REDACTED], [REDACTED],
31. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], 32. [REDACTED]
a [REDACTED], obaja [REDACTED], 33. [REDACTED],
[REDACTED], 34. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 35. [REDACTED], [REDACTED], 36. [REDACTED],
[REDACTED], 37. [REDACTED], [REDACTED],
38. [REDACTED], [REDACTED], 39. [REDACTED], [REDACTED],
40. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], 41. [REDACTED]
[REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], 42. [REDACTED]
[REDACTED], 43. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 44. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED],
45. [REDACTED], [REDACTED], 46. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 47. [REDACTED], [REDACTED], 48. [REDACTED],
[REDACTED], 49. [REDACTED], [REDACTED], 50. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], a 51. [REDACTED], [REDACTED],

zastúpených správcom bytového domu Okresného stavebného bytového družstva Trebišov,
Pribinova 2246/2, Trebišov,

vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1
Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1
Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu
Trebišov sp. zn. 2 Cb 15/2011 z 24. apríla 2012, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach
sp. zn. 4 Cob 87/2012 z 27. novembra 2012 a uznesením Okresného súdu Trebišov
sp. zn. 2 Cb 15/2011 z 19. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Okresného stavebného bytového družstva Trebišov, [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED],
[REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED],
[REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]
odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2016 doručená sťažnosť Okresného stavebného bytového družstva Trebišov, Pribinova 2246/2, Trebišov (ďalej len „sťažovateľ 1“), zastúpeného advokátkou JUDr. Valériou Vassovou, Pribinova 2246/2, Trebišov, a sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED],
2. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], 3. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], 4. [REDACTED], [REDACTED],
5. [REDACTED], [REDACTED], 6. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 7. [REDACTED], [REDACTED], 8. [REDACTED],
[REDACTED], 9. [REDACTED], [REDACTED], 10. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], 11. [REDACTED], [REDACTED], 12. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], 13. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 14. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED],
15. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED]

16. [REDACTED], [REDACTED], 17. [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED],
18. [REDACTED], [REDACTED], 19. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 20. [REDACTED], [REDACTED], 21. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], 22. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 23. [REDACTED], [REDACTED] 24. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], 25. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 26. [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED],
27. [REDACTED], [REDACTED], 28. [REDACTED] a [REDACTED]
[REDACTED], obaja [REDACTED], 29. [REDACTED] a [REDACTED],
obaja [REDACTED], 30. [REDACTED], [REDACTED],
31. [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], 32. [REDACTED]
a [REDACTED], obaja [REDACTED], 33. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 34. [REDACTED], [REDACTED],
35. [REDACTED], [REDACTED], 36. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 37. [REDACTED], [REDACTED], 38. [REDACTED],
[REDACTED], 39. [REDACTED], [REDACTED], 40. [REDACTED]
a [REDACTED], obaja [REDACTED], 41. [REDACTED] a [REDACTED]
[REDACTED], obaja [REDACTED], 42. [REDACTED], [REDACTED],
43. [REDACTED], [REDACTED], 44. [REDACTED]
a [REDACTED], obaja [REDACTED], 45. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 46. [REDACTED], [REDACTED], 47. [REDACTED],
[REDACTED], 48. [REDACTED], [REDACTED],
49. [REDACTED], [REDACTED], 50. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED] a 51. [REDACTED], [REDACTED], (ďalej len „sťažovatelia 2 až 52“,
spoločne so sťažovateľom 1 ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených správcom bytového
domu Okresným stavebným bytovým družstvom Trebišov, Pribinova 2246/2, Trebišov,
ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1
Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie
podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len
„dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“)

sp. zn. 2 Cb 15/2011 z 24. apríla 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cob 87/2012 z 27. novembra 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Okresného súdu Trebišov sp. zn. 2 Cb 15/2011 z 19. februára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) (spoločne ďalej len „napadnuté rozhodnutia“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „[r]ozsudkom Okresného súdu v Trebišove zo dňa 24. apríla 2012, č. k. 2 Cb/15/2011-60 bola Okresnému stavebnému bytovému družstvu Trebišov, so sídlom Pribinova 2246/2, 075 01 Trebišov, IČO: 00 175 056 uložená povinnosť uhradiť Bytovému podniku Trebišov, s. r. o., so sídlom Puškinova č. 18, 075 01 Trebišov, IČO: 00 175 056 25 672,89 eur so 7,5 % ročným úrokom z omeškania od 30.10.2008 až do zaplatenia.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. novembra 2012, č. k. 4Cob/87/2012-91 bol rozsudok prvostupňového súdu potvrdený.

Uznesením Okresného súdu v Trebišove zo dňa o trovách konania bola Okresnému stavebnému bytovému družstvu Trebišov uložená povinnosť uhradiť 1 540,40 eur ako náhradu trov konania.“.

Sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že uznesením „[n]ajvyššieho súdu SR zo dňa 19. júla 2011, č. k. 1Obdo/41/2010 vydanému na základe dovolania navrhovateľa tejto ústavnej sťažnosti sa predchádzajúce rozsudky prvostupňového súdu a odvolacieho súdu vydané v tejto veci (pod inými číslami konania) zrušili a vec sa vrátila prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Ďalšie dovolanie navrhovateľa tejto ústavnej sťažnosti NS SR svojím uznesením zo dňa 30. novembra 2015, č. k. 2Obdo/27/2014 odmietol.“.

Sťažovatelia namietajú „[n]esprávny a nespravodlivý postup všeobecných súdov spočívajúci v absencii pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľa v 1. rade“.

V tejto súvislosti sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že «[o]kresné stavebné bytové družstvo Trebišov bolo a je správcom bytového domu na [REDACTED]

██████████ na základe zmluvy o výkone správy v zmysle ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podľa § 8 b odsek 1 citovaného zákona „(1) Správca je povinný vykonávať správu domu samostatne v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a na ich účet a je oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom.“

Z uvedenej citácie ako aj z aplikačnej praxe súdov vyplýva, že správca t. j. v tomto prípade sťažovateľ v 1. rade je zástupcom vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ██████████ zo zákona a nemôže byť účastníkom konania. To, že sťažovateľ v 1. rade bol označený žalobcom Bytovým podnikom Trebišov, s.r.o., so sídlom Puškinova č. 18, 075 01 Trebišov, IČO: 00 175 056 v právnej veci o zaplatenie sumy 25 672,89 eur s príslušenstvom pod č. k. 2Cb/15/2011 za žalovaného a za žalovaného ho považovali aj všeobecné sudy, nemá oporu v zákone a postupom všeobecných súdov boli porušené práva právnickej osoby na spravodlivé súdne konanie. Podľa § 90 O. s. p. „Účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo ti, ktorých zákon za účastníkov označuje.“».

Sťažovatelia v sťažnosti tiež uvádzajú, že v dôsledku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľa 1 došlo na strane sťažovateľov 2 až 52 k odňatiu možnosti konať pred súdom (bod 4 sťažnosti), v dôsledku čoho bola vec sťažovateľov nesprávne pridelená do oddelenia obchodnoprávných vecí (bod 8 sťažnosti).

Sťažovatelia tiež namietajú „[n]esprávny postup súdov - vecne nesprávne rozsudky“ a v tejto súvislosti uvádzajú, že „[n]esprávny postup všeobecných súdov sa premietol aj do určenia, aký vlastne záväzkový vzťah súd posudzuje. Sudy pochybili v tom, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným (sťažovateľom) posudzovali a podriaďovali ustanoveniam Obchodného zákonníka (viď odôvodnenie úrokov z omeškania v rozsudku prvostupňového súdu). Nárok žalobcu mal smerovať nie proti žalovanému (sťažovateľovi), ale proti samotným vlastníkom bytov v predmetnom bytovom dome, ktorí sa odpojili od centrálnej dodávky tepla.“

Sťažovatelia v sťažnosti tiež namietajú nedostatočnú ochranu práv spotrebiteľov – sťažovateľov 2 až 52.

Na základe už uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa v 1. rade Okresné stavebné bytové družstvo Trebišov, so sídlom Pribinova 2246/2, 075 01 Trebišov, IČO: 00 175 056 a sťažovateľov v 2. rade na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 24. 04. 2012, č. k. 2 Cb/15/2011-60, uznesením Okresného súdu v Trebišove zo dňa 19. 2. 2016 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. 11. 2012, č. k.: 4 Cob/87/2012-91, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa zo dňa 27. 11. 2012, č. k.: 4 Cob/87/2012-91, rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 24. 04. 2012, č. k. 2 Cb/15/2011-60 a uznesenie Okresného súdu v Trebišove zo dňa 19. 2. 2016 o trovách konania zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Trebišov na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa 1 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ 1 využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa 1 v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa 1 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa 1 namietajúceho porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa 1 o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, nesprávnom právnom posúdení veci – svoju právnu argumentáciu vedie v rovine polemiky s výkladom relevantnej právnej úpravy uskutočneným všeobecnými súdmi a predkladá ústavnému súdu vlastnú skutkovú verziu veci.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ 1 proti nemu uplatňuje.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje, že *«[o]dvolací súd prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej podľa § 214 ods. 1 O. s. p., na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.*

Odvolací súd podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konštatuje správnosť napadnutého rozsudku a v celom rozsahu sa s nim stotožňuje. Na doplnenie dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a k odvolaniu žalovaného, odvolací súd uvádza:

Podľa § 243d O. s. p. je súd prvého stupňa aj odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, ktorý vyslovil vo svojom zrušujúcom uznesení č. k. 1Obco/41/2010 zo dňa 19. 7. 2011, vydanom v tejto veci. Odvolací súd preto k námietke žalovaného v odvolaní, že súd prvého stupňa sa v konaní a vo svojom neskoršom rozhodnutí – napadnutom rozsudku z 24. 4. 2011, neriadil pokynmi dovolacieho súdu, uvádza, že aj keď súd prvého stupňa výslovne v napadnutom rozsudku neuvádza pokyny dovolacieho súdu, z obsahu konania na súde prvého stupňa po vydaní tohto dovolacieho rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa sa nimi dôsledne riadil.

Odvolací súd zistil z obsahu odôvodnenia zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že Najvyšší súd SR zrušil rozsudok súdu prvého stupňa z toho dôvodu, že žalovanému bola postupom súdu prvého stupňa aj postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom, pretože vo svojom rozhodnutí neodôvodnili podľa § 157 ods. 2 O. s. p. svoje rozhodnutie nevykonať ďalšie dôkazy navrhnuté žalovaným na pojednávaní dňa 28. 8. 2009 a to výsluch súdneho znalca a výsluch riaditeľa podniku žalovaného – [REDAKOVANÉ]. Dovolací súd ďalej uviedol, že súd prvého stupňa mal ďalej aplikovať ustanovenie § 120 ods. 1 veta druhá O. s. p. a z vlastnej iniciatívy vypočuť svedkov, ktorých navrhli účastníci konania na pojednávaní dňa 28. 8. 2009, pretože súd prvého stupňa mal zohľadniť zrejmú skutočnosť, že žalobca nielenže faktúrou zo dňa 9. 3. 2007 vyúčtoval žalovanému práce, ktoré podľa znaleckého posudku zo dňa 15. 10. 2008 ešte ani nezačal, teda išlo v ňom o skutkovo nepodložené údaje, ale dokonca si takto fakturovanú sumu aj s príslušenstvom uplatnil na súde žalobou došlou súdu dňa 3. 5. 2007, teda viac než rok pred tým, ako znalec vo svojom posudku uviedol svoj odborný názor.

Odvolací súd zistil z obsahu spisu, že súd prvého stupňa postupoval v konaní podľa pokynov daných v tomto zrušujúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. Súd prvého stupňa zistil na Ministerstve spravodlivosti SR, že súdny znalec – [REDAKOVANÉ], ktorý podal v tejto veci znalecký posudok, bol rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR z 31. 8. 2009 č. 1940/2009-51 vyčiarknutý zo zoznamu znalcov. Proti tomuto rozhodnutiu Ministerstva spravodlivosti SR podal súdny znalec [REDAKOVANÉ] rozklad o ktorom rozhodlo Ministerstvo spravodlivosti SR svojim rozhodnutím zo dňa 24. 2. 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 3. 2012 tak, že rozklad súdneho znalca zamietol a rozhodnutie o vyčiarknutí zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov potvrdil. Žalovaný následne

na pojednávaní dňa 4. 11. 2011 uviedol, že nežiada podanie nového znaleckého posudku novým súdnym znalcom a netrvá na vypočutí súdneho znalca [REDAKOVANÉ]. Súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 4. 11. 2011 vypočul [REDAKOVANÉ] – zástupcu žalobcu a štatutárneho zástupcu žalovaného – [REDAKOVANÉ], podľa pokynov Najvyššieho súdu SR.

V odôvodnení napadnutého rozsudku sa súd prvého stupňa vysporiadal s obranou žalovaného, vznesenou v písomnom podaní zo dňa 27. 9. 2009 a na pojednávaní dňa 4. 11. 2011 kde žalovaný uviedol, že „predmetom sporu je úhrada faktúry a nie je podstatné, v ktorom období sa vykonávali práce, za ktoré žalobca požaduje náhradu. Vecné bremeno je na strane žalobcu, aby preukázal, že v čase podania žaloby táto faktúra bola splatná. Preto žalovaný nenavrhuje nové znalecké dokazovanie vo veci“. Taktiež sa súd prvého stupňa vysporiadal s písomným vyjadrením žalovaného z 21. 1. 2012, v ktorom opäť žalovaný navrhuje vypočúť súdneho znalca [REDAKOVANÉ]. Na poslednom pojednávaní dňa 24. 4. 2012 žalovaný už netrval na vypočutí súdneho znalca, pretože podľa jeho názoru v priebehu konania sám zástupca žalobcu [REDAKOVANÉ] potvrdil stanovisko žalovaného, že žalobca neoprávnene fakturoval a že fakturácia bola predčasná, pretože faktúra nebola vystavená na základe dohody strán. Na tomto pojednávaní dňa 24. 4. 2012 žalovaný ani žalobca po poučení súdom prvého stupňa podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti predložiť alebo označiť dôkazy, ktoré ešte navrhujú vykonať, uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na dokazovanie. Súd prvého stupňa následne ukončil dokazovanie a vyhlásil napadnutý rozsudok.

Znamená to, že súd prvého stupňa splnil pokyny dané dovolacím súdom v uznesení a vykonal všetky dôkazy navrhnuté žalovaným aj žalobcom.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa v konaní dôsledne zisťoval podmienky, či žalovaný mal v čase rozhodovania súdu prvého stupňa rozsudkom zo dňa 24. 4. 2012, povinnosť zaplatiť žalobcovi uplatnenú pohľadávku 25 672,89 eur titulom ekonomicky oprávnených nákladov, vyvolaných odpojením sa žalovaného ako odberateľa od sústavy tepelných zariadení žalobcu ako dodávateľa tepla a to v zmysle § 1 ods. 1 Vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa alebo konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa č. 505/2006 Z. z. Túto výšku vyčíslil

súdny znalec [REDACTED] v podanom znaleckom posudku v tomto konaní a to vo výške 25 672,89 eur, ktorú súd prvého stupňa žalobcovi napadnutým rozsudkom priznal.

Odvolací súd považuje za správny záver súdu prvého stupňa v tom, že medzi účastníkmi konania došlo podľa § 20 ods. 1 písm. b) Zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike k dohode o ukončení odberu tepla. Pre platnosť takejto dohody podľa § 20 zákona č. 657/2004 Z. z. sa nevyžaduje písomná forma. Úmysel oboch účastníkov konania o ukončení odberu tepla dohodou nebol v konaní sporný. Žalovaný potom, čo sa odpojil od zdroja tepla dodávateľa – žalobcu a vybudoval si vlastnú kotolňu, nepreukázal v konaní, že toto faktické ukončenie dovedy zmluvného vzťahu o odbere tepla ukončil na základe zákona podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 657/2004 Z. z. a že mal pre to zákonný dôvod. Z toho vyplýva, že medzi účastníkmi konania išlo o vzájomne akceptovanú dohodu o ukončení odberu tepla. To, že takúto dohodu účastníci neuzatvorili písomne neznamená, že podľa § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z., nemá žalovaný ako odberateľ povinnosť uhradiť žalobcovi ako dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané týmto odpojením žalovaného ako odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa. Len samotná nečinnosť žalovaného pri určení výšky ekonomicky oprávnených nákladov na toto odpojenie, pri dohode o výške týchto nákladov a pri realizovaní a preberaní stavebných prác súvisiacich s odpájaním od zdroja tepla, nemôže mať za následok to, že žalovaný nebude povinný uhradiť tieto náklady pre žalobcu. Táto povinnosť žalovaného uhradiť náklady žalobcovi ako dodávateľovi tepla vyplýva priamo zo zákona a nie je podmienená ani fakturáciou týchto nákladov zo strany žalobcu ako dodávateľa, nie je podmienená ani vyhotovením a podpísaním súpisu vykonaných prác. Nie je preto dôvodné tvrdenie žalovaného v odvolaní, že ak nepodpísal súpis vykonaných prác, v ktorom by potvrdil, že žalobca vykonal práce na likvidovaní tepelných prívodov, že žalobca nemá právo tieto náklady uplatniť u žalovaného a žalovaný nemá povinnosť tieto náklady žalobcovi uhradiť. Odvolací súd udáva, že tieto náklady nevznikli zo zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi konania, vznikli priamo zo zákona. Preto nie je možné na ich vznik a povinnosť ich úhrady aplikovať, ako sa to v odvolaní snaží naznačiť žalovaný, zákonné podmienky platné pre vznik práva na zaplatenie ceny diela podľa § 548 Obchodného zákonníka a to riadnym odovzdaním diela podľa § 554 Obchodného zákonníka, pretože medzi účastníkmi konania nebola uzatvorená zmluva o dielo na odpojenie žalovaného

od sústavy tepelných zariadení žalobcu a zlikvidovanie prípojok a žalobca predmetné náklady neodvodzuje od zmluvy ale odvodzuje ich zo zákona. Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. dohoda o skončení odberu tepla predpokladá aj úhradu ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením zo strany odberateľa tepla pre dodávateľa tepla. Pre výšku určenia týchto nákladov zákon nepredpokladá dohodu medzi odberateľom a dodávateľom tepla a zákon rozsah týchto oprávnených nákladov priamo stanovuje vo všeobecne záväznom právnom predpise Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 505/2006 Z. z.

Keďže v tomto konaní bol rozsah týchto nákladov medzi účastníkmi konania sporný, súd prvého stupňa správne na určenie ich výšky nariadil znalecké dokazovanie z odboru Energetika, Tepelné energetické zariadenia, Vykurovanie a vykurovacie zariadenia a správne zaviazal žalovaného na náhradu týchto nákladov pre žalobcu vo výške určenej znaleckým dokazovaním 25 672,89 eur (773 421,50 Sk).

Žalovaný, ktorý má v konaní taktiež dôkaznú povinnosť o svojich tvrdeniach podľa § 120 ods. 1 O. s. p., v konaní okrem nesúhlasu s výškou takto určených nákladov súdnym znalcom, neuviedol žiadne skutkové okolnosti, ktoré by túto celkovú výšku nákladov, vyčíslení v znaleckom posudku, v jej jednotlivých položkách alebo v celosti spochybnili, ani neoznámil žiadne dôkazy na preukázanie inej výšky nákladov, ako určil súdny znalec. Žalovaný teda neunesol v konaní dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach o nesprávne vyčíslenej výške ekonomicky oprávnených nákladov, ktoré sú predmetom tohto konania.

Odvolací súd k tvrdeniam žalovaného v odvolaní, že všetky úkony žalobcu vo veci nesprávnej a neoprávnenej fakturácie sú neplatné, pretože boli vykonané v čase, kedy ešte nenastal moment fakturácie uvádza, že fakturácia nie je právny úkon, z ktorého by vyplývali pre účastníkov určité práva a povinnosti. Odvolací súd sa zhoduje s tvrdením žalovaného v odvolaní, že náš správny poriadok – Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník nepozná pojem faktúra a fakturačné vzťahy, tak ako boli zakotvené v Hospodárskom zákonníku a preto podmienkou pre úhradu peňažného záväzku zo strany dlžníka nie je vystavenie faktúry zo strany veriteľa. Peňažný záväzok sa nestáva splatným splatnosťou faktúry, ale podľa § 1 Obchodného zákonníka, ktorý na predmetný vzťah účastníkov konania, ako podnikateľov, ktorý vznikol pri ich podnikateľskej činnosti, je potrebné aplikovať,

podľa § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka sa záväzok stáva splatným potom čo veriteľ požiadal dlžníka o jeho splnenie, ako to správne posúdil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Z toho dôvodu, keď v čase podania žaloby dňa 3.5.2007 ešte žalobca ani nepoznal výšku skutočných ekonomicky oprávnených nákladov a predmetnou faktúrou č. 17000182 z 5. 3. 2007 vyfakturoval žalovanému náklady vo výške 993 631,00 Sk, neznamená to, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa skorším rozsudkom v tejto veci zo dňa 28. 8. 2009, ani napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa zo dňa 24. 4. 2012, že uplatnená peňažná pohľadávka žalobcu už nie je splatná. Správne uviedol súd prvého stupňa, že podľa § 154 ods. 4 O. s. p. je pre rozhodovanie súdu rozsudkom vo veci samej rozhodujúci stav aký je v čase rozhodovania súdu, nie aký bol v čase začatia konania. Znamená to, že ak aj žalobca podá žalobu o zaplatenie peňažnej pohľadávky, ktorá ešte nie je v čase podania žaloby splatná, žalobca môže byť v konaní úspešný, ak sa pohľadávka stane splatnou v priebehu súdneho konania. Takéto predčasné podanie žaloby o zaplatenie peňažnej pohľadávky, ktorá ešte nie je splatnou, sa v súdnom konaní môže prejaviť iba v rozhodovaní o trovách konania, zohľadňujúc to, aké účelné trovy konania účastníkom konania vznikli pred splatnosťou uplatnenej pohľadávky a aké účelné trovy konania účastníkom konania vznikli potom ako sa pohľadávka stala splatnou počas súdneho konania. Predčasné podanie žaloby pred splatnosťou uplatnenej pohľadávky, ktorá sa stane splatnou v priebehu súdneho konania a to do rozhodnutia súdu vo veci samej, nemôže znamenať zamietnutie inak oprávnenej pohľadávky žalobcu – veriteľa pretože takéto rozhodnutie by založilo prekážku veci právoplatne rozhodnutej „rest judicate“, čo by znamenalo pre veriteľa oprávnenej pohľadávky, že túto svoju oprávnenú pohľadávku by už nemohol uplatniť v novom súdnom konaní. Takýto postup súdu by bol v rozpore so základnou povinnosťou súdu v občianskom súdnom konaní, vyplývajúcou z ustanovenia § 1 O. s. p. a to zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

Odvolačný súd preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa po rozhodnutí Najvyšším súdom SR ako dovolacím súdom uznesením č. k. 1 Obdo/41/2010 zo dňa 19. 7. 2011 postupoval procesne v konaní podľa pokynov Najvyššieho súdu SR, vykonal všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi konania a dostatočne zistil skutkový stav veci a vo veci správne rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorý jasne, presvedčivo a podrobne odôvodnil.

V rozsudku súdu prvého stupňa na str. 9 súd prvého stupňa osobitne odôvodnil, prečo časové hľadisko vystavenia faktúry nie je pre rozhodovanie o uplatnenej pohľadávke dôležité, ale je dôležitý dátum, kedy bol žalovanému v tomto konaní doručený znalecký posudok s vyčíslenou výškou oprávnených nákladov na odpojenie žalovaného od zdroja tepla a kedy boli ukončené práce na odpojení žalovaného od zdroja tepla. Tým sa pohľadávka žalobcu stala v priebehu konania splatnou a výška uplatnenej pohľadávky bola v konaní preukázaná podaným znaleckým posudkom. Preto súd prvého stupňa vyhovel žalobe v celom rozsahu a zaviazal žalovaného na zaplatenie uplatnenej pohľadávky 25 672,89 eur s príslušenstvom – 7,5 % ročným úrokom z omeškania od 30. 10. 2008 do zaplatenia, teda od nasledujúceho dňa, potom ako bol dňa 29. 10. 2008 súdom prvého stupňa doručený žalovanému znalecký posudok s vyčíslenou výškou ekonomicky oprávnených nákladov na odpojenie od zdroja tepla.».

Pri hodnotení napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozsudku krajského súdu s rozsudkom okresného súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, v ktorej okresný súd po rekapitulácii priebehu konania a dokazovania uvádza:

„Vychádzajúc z vyššie uvedených zistení a citovaných právnych ustanovení súd dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa – žalovaného od sústavy tepelného zariadenia dodávateľa. Súd sa nestotožnil so stanoviskom žalovaného, že žalobca podal žalobcu

predčasne, pretože ku dňu rozhodnutia súdu neboli splnené na strane žalobcu všetky zákonné podmienky k tomu, aby k vzniku nároku došlo.

Podľa § 1 ods. 1 vyhl. č. 505/2006 Z. z. ekonomicky oprávnenými nákladmi vyvolanými odpojením sa od sústavy tepelných zariadení sú prevádzkové náklady, ktoré vzniknú dodávateľovi tepla v roku t, v ktorom odberateľ alebo konečný spotrebiteľ ukončil odber tepla dohodou. Toto ustanovenie teda zakotvuje nárok na náhradu nákladov, ktoré v budúcnosti vzniknú. Stanovisko žalovaného, že nárok žalobcu na úhradu nákladov vzniká až potom, čo dodávateľ vykoná všetky úkony súvisiace s odpojením tepelného zariadenia, by bolo akceptovateľné, ak by sa § 1 ods. 1 vyhl. č. 505/2006 Z. z. uvádzalo, že dodávateľ si môže nárok uplatniť až potom, čo mu tieto náklady vznikli. Tomuto výkladu zodpovedajú podporujú ho aj ďalšie ustanovenia vyhl. č. 505/2006 Z. z. a to hlavne § 1 ods. 2, § 2, podľa ktorých výpočet výšky nákladov sa vôbec nemusí zhodovať so skutočnými nákladmi dodávateľa na odpojenie zdroja tepla. Súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že výpočet výšky ekonomicky oprávnených nákladov podľa vyhl. č. 505/2006 Z. z. je možné previesť bez ohľadu na skutočne vynaložené náklady, pretože v ustanovení § 2 vyhl. č. 505/2006 Z. z. sa výpočet výšky nákladov stanovuje podľa vzorca tam uvedeného a veličiny, ktoré sú v tomto vzorci uvedené, sa určujú ku dňu odpojenia a teda momentom keď došlo k zániku zmluvného vzťahu o dodávke tepla medzi účastníkmi, práve z dôvodu požiadavky žalovaného, aby žalobca zdroj tepla odpojil.

Aj znalec v znaleckom posudku previedol výpočet ekonomicky oprávnených nákladov, nie na základe skutočnej ceny akú žalobca na odpojenie vynaložil, toto ani nezohľadňoval, ale použil údaje, ktoré boli aktuálne ku dňu odpojenia tepelného zariadenia. Vôbec nezohľadňoval teda náklady, ktoré vynaložil žalobca v čase od ukončenia zmluvného vzťahu so žalovaným o dodávke tepla, až do vykonania všetkých práv a výkonov, ktorým realizoval úpravu zariadenia a rozvodov, potom čo k odpojeniu tepelného zariadenia došlo.

Z vyššie uvedených zistení a citovaných právnych ustanovení vyplýva, že po ukončení zmluvného vzťahu o dodávke a odbere tepla z dôvodu odpojenia sústavy tepelného zariadenia môže dôjsť medzi účastníkmi zmluvného vzťahu k nezhodám ohľadne výšky ekonomicky oprávnených nákladov na odpojenie, ale táto skutočnosť nemôže nič zmeniť na tom, že nárok dodávateľa na úhradu ekonomicky oprávnených nákladov vzniká dňom odpojenia a nie už vykonaním všetkých technických úkonov a teda vynaložením nákladov.

Spornosť môže vyplývať iba z toho, či dodávateľ vyčíslil výšku nákladov v súlade s úpravou obsiahnutou vo vyhláske č. 505/2006 Z. z. V tejto veci bola spornosť čo do výšky ekonomicky oprávnených nákladov odstránená znaleckým posudkom, ktorý pred týmto rozhodnutím súdu akceptovali obe strany.

V tejto súvislosti súd poznamenáva, že ku dňu vyhotovenia znaleckého posudku už boli žalobcom ukončené všetky práce súvisiace s odpojením zdroja tepla a známa konečná výška skutočných nákladov, ktoré žalobcovi vznikli.

Po doručení znaleckého posudku mal teda žalovaný k dispozícii všetky potrebné informácie o skutočnostiach, o ktorých ho podľa neho mal informovať žalobcu. Nie je rozhodujúce, či žalovaný získal ním požadované informácie o nákladoch žalobcu priamo od žalobcu alebo so znaleckého posudku. I preto sa jeho obrana, spočívajúca v tvrdeniach, že žalobcovi ani po podaní znaleckého posudku nemohol ešte vzniknúť nárok na náhradu ekonomicky oprávnených nákladov, lebo mu nepredložil dokumentáciu ohľadne vykonaných prác a výpočet výšky nákladov, javí ako účelová. Dňom doručenia znaleckého posudku museli byť žalovanému známe všetky skutočnosti, na základe ktorých sa určila výška oprávnených nákladov žalobcu a preto najneskôr od toho dňa vznikla žalovanému povinnosť tieto náklady žalobcovi uhradiť. To platí aj za predpokladu, že by vznik nároku žalobcu na náhradu nákladov z časového hľadiska spadal až do obdobia po ukončení prác súvisiacich s odpojením zdroja tepla. Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. V čase vyhlásenia tohto rozsudku výška ekonomicky oprávnených nákladov bola žalovanému známa zo znaleckého posudku, ktorý žalovaný akceptoval a pri ktoromkoľvek z dvoch možných výkladov momentu vzniku nároku žalobcu na náhradu nákladov platí, že ku dňu rozhodnutia súdu žalobca vznik nároku preukázal.

Vychádzajúc z vyššie uvedených zistení a citovaných právnych ustanovení súd uložil žalovanému povinnosť uhradiť pre žalobcu sumu 25.672,89 € /773.421,50 Sk/. Súd tak rozhodol z dôvodu, že ku dňu vyhlásenia rozsudku žalovaný neuhradil žalobcovi náklady súvisiace s odpojením zdroja tepla a to aj napriek tomu, že ku dňu rozhodnutia súdu žalobca vznik a výšku týchto nákladov riadne preukázal a rovnako k tomuto dňu žalovanému bola známa skutočnosť, že žalobcovi v takej výške náklady vznikli a že mu povinnosť uhradiť tieto náklady ku dňu rozhodnutia súdu vznikla. Po podaní znaleckého

posudku totiž bolo žalovanému oznámené podanie žalobcu, v ktorom žiada, aby súd uložil žalovanému povinnosť náklady v tejto výške uhradiť.“

Takto formulované právne závery okresného súdu nenesú žiadne prvky arbitrárnosti v jeho postupe, ktoré mali byť korigované v nadväzujúcom konaní krajského súdu a ktoré by mohli pre nedostatok primeranej reakcie zo strany krajského súdu zakladať ústavnú neutržateľnosť rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľa 1 je len opakovaním jeho predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizoval s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu a je výlučne výrazom jeho odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľom 1 uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa 1 po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa 1 dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedali všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárny.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľovi 1 v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika so skutkovými a právnymi závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.3 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa 1 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s návrhom sťažovateľa 1 na zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu (ktorým mu bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania) ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ 1 mal možnosť podať proti uzneseniu okresného súdu riadny opravný prostriedok – odvolanie. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ 1 proti uvedenému uzneseniu okresného súdu odvolanie nepodal a napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť uplynutím lehoty na podanie odvolania.

Podľa princípu subsidiarity obsiahnutého v čl. 127 ods. 1 ústavy a v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde musia byť pred podaním sťažnosti vyčerpané všetky procesné prostriedky, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv priznáva, inak je sťažnosť neprípustná. Zmysel tejto právnej úpravy nie je iba v tom, aby bola vec posúdená tým orgánom, ktorý je na posúdenie danej veci príslušný, ale aj v tom, aby prípadné nedostatky mohli byť predmetom posúdenia v opravnom konaní pred správnyimi orgánmi alebo súdmi a odstránené spôsobom predpokladaným zákonom. Z toho vyplýva, že námietky, ktoré neboli uplatnené v konaní pred všeobecným súdom, hoci v tomto konaní už uplatnené byť mohli, nemôžu byť úspešne uplatnené až v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Je to tak z dôvodu, že ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 236/07, II. ÚS 772/2014, II. ÚS 602/2015).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, ale túto možnosť nevyužil, musí takúto sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods.1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov 2 až 52 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami

V súvislosti so sťažnosťou sťažovateľov 2 až 52, zastúpených správcom bytového domu Okresným stavebným bytovým družstvom Trebišov, Pribinova 2246/2, Trebišov (sťažovateľ 1), ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej sťažovatelia (fyzické alebo právnické osoby) môžu prostredníctvom sťažností podľa čl. 127 ústavy namietat' len porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ale nie aj porušenie základných práv a slobôd iných. Sťažnosti, v ktorých sťažovatelia nenamietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní odmieta ako podané osobami zjavne neoprávnenými (m. m. III. ÚS 41/00, I. ÚS 43/98, II. ÚS 128/95, II. ÚS 32/06).

Ústavný súd zo sťažnosti a z predloženej spisovej dokumentácie zistil, že sťažovatelia 2 – 52 neboli účastníkmi ani jedného z konaní, v ktorých boli vydané napadnuté rozhodnutia, ktorými malo dôjsť k porušeniu nimi v sťažnosti označených práv. Účastníkom konania pred okresným súdom a krajským súdom bol na strane žalobcu Bytový podnik Trebišov, s. r. o., Puškinova 18, Trebišov, a na strane žalovaného len Okresné stavebné bytové družstvo Trebišov, Pribinova 2246/2, Trebišov.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa môže domáhať ochrany základných práv fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietat' porušenie svojich základných práv, pričom

v súvislosti s konaním pred všeobecným súdom je to možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, resp. stranou v konaní, v ktorom malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv (napr. II. ÚS 3/05, II. ÚS 324/2017).

Keďže sťažovatelia 2 – 52 nie sú aktívne vecne legitimovaným subjektom vo vzťahu k preskúmvaniu sťažnosťou napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu ani postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, ústavný súd uzavrel, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podali sťažovatelia, ktorí nie sú aktívne legitimovaní na jej podanie, a preto ich sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú neoprávnenou osobou (obdobne pozri napr. II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 5/2012, IV. ÚS 476/2013).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov na ochranu ústavnosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec uvedeného navyše ústavný súd uvádza, že keďže sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podal za sťažovateľov 2 až 52 správca bytového domu (sťažovateľ 1), ktorý je síce aktívne legitimovaný na podanie sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia svojich základných práv a slobôd napadnutými rozhodnutiami, nie je však aktívne legitimovaný podať sťažnosť za sťažovateľov 2 – 52 (obdobne pozri napr. II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 5/2012, IV. ÚS 476/2013).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2018